

คู่มือประชาชน รู้เท่าทันป้องกันเด็กจมน้ำ

คำเตือน
โปรดระวังน้ำลึก

กรมควบคุมโรคห้วงใย

อยากเห็น

เด็กไทย...ปลอดภัย...ไม่จมน้ำ

ติดตามข้อมูลและสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์ 0 2951 0402, 0 2590 3967-8

โทรสาร 0 2590 3968

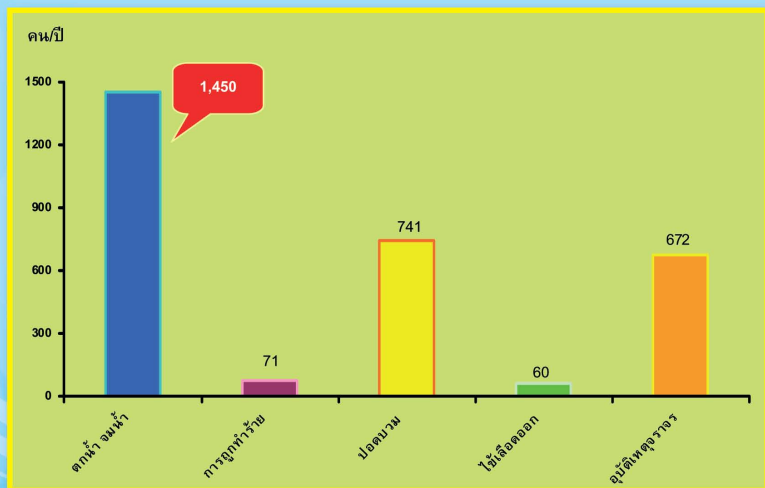
www.thaincd.com

สถานการณ์การจมน้ำของเด็ก

- 👦 การจมน้ำเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กตายมากเป็นอันดับ 1 ซึ่งสูงมากกว่าการตายจากโรคติดเชื้อและโรคไม่ติดเชื้อ
- 👦 ในแต่ละปีเด็กไทยอายุต่ำกว่า 15 ปีตายจากการจมน้ำเกือบ 1,500 คนหรือเฉลี่ยวันละ 4 คน
- 👦 เด็กไทยจมน้ำตายมากกว่าไข่เลือดออกถึง 24 เท่าตัว

สาเหตุการตายที่สำคัญของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 4 ปี)

แหล่งข้อมูล : ข้อมูลมรณบัตร สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

วิเคราะห์ : สุชาดา เกิดมงคลการ และ สัม เอกเฉลิมเกียรติ

สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

สถานการณ์การจมน้ำของเด็ก (ต่อ)

เด็กชายตายจากการจมน้ำมากกว่าเด็กหญิง

ช่วงเวลาที่พบว่ามีอาการจมน้ำสูงคือ ช่วงฤดูร้อนและช่วงปิดเทอม และช่วงบ่ายของวันหยุด

แหล่งน้ำที่พบว่าการจมน้ำมากคือแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น บ่อขุดเพื่อการเกษตร คลอง แม่น้ำ

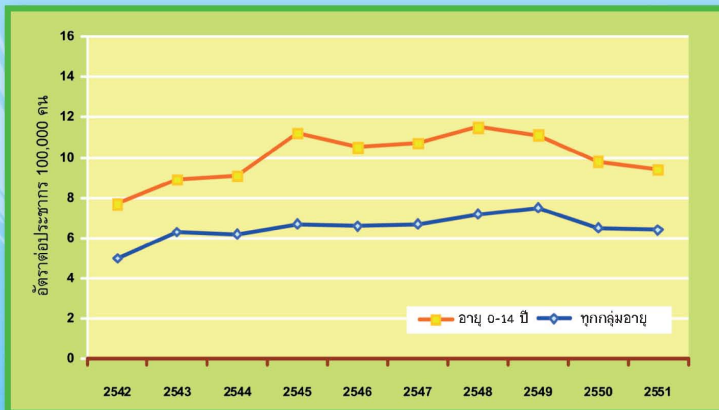
เด็กเล็กจมน้ำได้ในถังน้ำ/อ่างน้ำ/กะละมัง ที่มีระดับน้ำ เพียง 1-2 นิ้ว

เด็กไทยว่ายน้ำเป็นเพียงประมาณ 16 %

อัตราการตายจากการตกน้ำ จมน้ำ ของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ปี พ.ศ. 2542-2551

แหล่งข้อมูล : ข้อมูลรณบัตร สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

วิเคราะห์ : สัม เอกเฉลิมเกียรติ และ สุชาดา เกิดมงคลการ

สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ล่าเหตุ

เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี :

การทรงตัวมักไม่ดี ทำให้ล้มในท่าที่ศีรษะที่มลงได้ง่าย จึงมักพบเด็กจมน้ำสูงในแหล่งน้ำภายในบ้านหรือบริเวณรอบๆ บ้าน เช่น ถังน้ำ โถง กะละมัง บ่อน้ำ แอ่งน้ำ

ถังน้ำ

อ่างอาบน้ำเด็กทารก

อ่างเลี้ยงปลา/อ่างบัว

เด็กอายุมากกว่า 5 ปี :

เด็กจะเริ่มออกไปเล่นนอกบ้าน ประกอบกับเด็ก/ผู้ดูแล/ชุมชน ไม่รู้ว่าแหล่งน้ำเป็นความเสี่ยงต่อเด็ก ดังนั้นแหล่งน้ำที่พบเด็กจมน้ำสูงคือแหล่งน้ำขุดเพื่อการเกษตรที่อยู่ใกล้บ้าน

ร่องน้ำ/คูน้ำ

บ่อน้ำ

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

แหล่งน้ำขัง

การป้องกัน

เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี :

ผู้ปกครอง/ผู้ดูแลเด็กต้องดูแลอย่างใกล้ชิด ไม่ปล่อยให้เด็ก
คลาดสายตาแม้เพียงชั่วขณะ

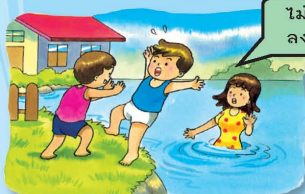
จัดการสิ่งแวดลอมไม่ให้มีแหล่งน้ำที่เด็กสามารถเข้าถึงได้
เช่น เทน้ำทิ้งจากภาชนะใส่น้ำ หาฝาปิดภาชนะใส่น้ำ

กำหนดให้มีพื้นที่เล่นที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก

- ระดับน้ำเพียง 1-2 นิ้วก็สามารถทำให้เด็กเล็กจมน้ำได้
- เด็กมักจมน้ำบริเวณบ่อน้ำ หรือสระน้ำขุดที่อยู่ใกล้บ้าน

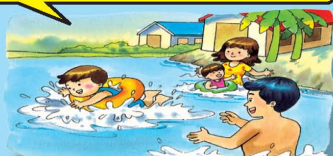

บ่อ/สระน้ำต้องมีฝาปิดหรือรั้วล้อมรอบ

ไม่เล่นผลัดกัน
ลงสระน้ำ

ควรดูแลอย่างใกล้ชิดขณะเด็กเล่นน้ำ

สังเกตป้ายคำเตือนทุกครั้ง
และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

เทน้ำออกจากภาชนะทันที
ภายหลังการใช้งาน

สวมเสื้อชูชีพตลอดเวลา
ที่เดินทางทางน้ำ

ยืนห่างจากขอบบ่อ
เพื่อป้องกันการลื่นตก

การป้องกัน

เด็กอายุมากกว่า 5 ปี :

 สอนให้เด็กรู้จักความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากแหล่งน้ำ

 ห้ามไม่ให้เด็กเล่นน้ำตามลำพัง

 สอนให้เด็กว่ายน้ำเป็น รู้จักวิธีเอาชีวิตรอดเมื่อตกน้ำ และรู้จักวิธีการช่วยเหลือคนตกน้ำที่ถูกต้อง โดยเมื่อพบคนตกน้ำหรือจมน้ำไม่ควรกระโดดลงไปช่วย โดยเฉพาะเด็กๆ อย่ากระโดดลงไปช่วยเด็ดขาด แม้ว่าจะว่ายน้ำเป็น แต่ควรเรียกผู้ใหญ่ให้มาช่วย ควรโยนหรือยื่นอุปกรณ์ที่หาง่ายและอยู่ใกล้ตัวช่วยคนตกน้ำ เช่น ถังแกลลอนเปล่า ขวดน้ำดื่มพลาสติก เชือก กิ่งไม้หรือผ้าขาวม้า

 สอนให้เด็กรู้จักใช้ชูชีพเมื่อต้องโดยสารเรือ

 ควรมีการติดตั้งรั้วล้อมรอบ บ้ายคำเตือน หรือตะแกรงเหล็กปิดด้านบนของแหล่งน้ำเสี่ยง

** เด็กจะตายภายใน 4 นาทีหากช่วยเหลือน้ำไม่ทัน

การช่วยเหลือ

- ห้ามกระโดดลงไปช่วยคนที่ตกน้ำ
- ตะโกนเรียกให้ผู้ใหญ่ช่วย

- ห้ามจับข้อมือพาดบ่า กระโดดหรือวิ่งรอบสนาม หรือวางบนกระแทกแล้วรีดน้ำออกเพราะจะทำให้ขาดอากาศหายใจนานยิ่งขึ้น
- กรณีที่เด็กจมน้ำไม่หายใจ ให้ปฐมพยาบาลเพื่อช่วยการหายใจโดยวิธีเป่าปาก

ยื่น/โยน อุปกรณ์เพื่อช่วยเหลือคนตกน้ำ เช่น กิ่งไม้ เชือก ขวดน้ำเปล่า ห่วงยาง

คำแนะนำสำหรับเด็ก

อย่า ว่ายน้ำคนเดียว
(ควรไปกับผู้ใหญ่เท่านั้น)

อย่า กระโดดลงไปช่วย
เด็กมักคิดว่าตนเองว่ายน้ำได้ จึงกระโดดลงไปช่วย ซึ่งทำให้เด็กถูกกอดรัดจมน้ำตายไปพร้อมกัน

อย่า ให้ตะโกนเรียกให้ผู้ใหญ่มาช่วย
วิธีการที่ปลอดภัยที่สุด หากพบคนจมน้ำ คือ การร้องตะโกนหรือวิ่งไปตามผู้ใหญ่มาช่วย

อย่า ให้เด็กทุกคนได้รับวัคซีนป้องกันเด็กจมน้ำ

เด็กทุกคนควรได้เรียนหลักสูตรว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอด (Survival Swimming Curriculum) ซึ่งจะ ทำให้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยทางน้ำ สามารถเอาชีวิตรอดเมื่อตกน้ำ และรู้จักวิธีการช่วยเหลือคนตกน้ำเบื้องต้น

โยน วัสดุที่ลอยน้ำได้หลาย ๆ ชิ้น ให้คนที่กำลังจมน้ำ

หากจำเป็นต้องช่วยเหลือ วิธีการที่ปลอดภัยที่สุดสำหรับเด็กคือ การหาวัสดุที่ลอยน้ำได้ เช่น ขวดน้ำพลาสติกเปล่า ถังแกลลอนเปล่า ลูกมะพร้าวแห้ง **โยน** ไปให้คนที่กำลังจะจมน้ำหลาย ๆ ชิ้น

ยื่น วัสดุที่หาง่ายและใกล้ตัวให้คนที่กำลังจมน้ำ

ใช้วัสดุที่หาง่ายและใกล้ตัว เช่น กิ่งไม้ กางเกง เสื้อ **ยื่น** ให้คนที่กำลังจะจมน้ำจับแล้วดึงเข้ามา ทั้งนี้เป็นวิธีการช่วยเหลือที่อันตรายต่อเด็กมากกว่าการโยน เพราะเด็กอาจจะถูกดึงตกน้ำได้

คำแนะนำสำหรับผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และประชาชนทั่วไป

อย่า ปล่อยให้เด็กอยู่ใกล้แหล่งน้ำตามลำพัง
ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด อย่าเผลอเผลอแม่เพียง
ชั่วขณะ (เช่น คุยโทรศัพท์ เปิด-ปิด ประตูบ้าน)
โดยเฉพาะเด็กเล็กอาจจมน้ำตายได้ในน้ำที่สูง
แค่ 1-2 นิ้ว

อย่า จับเด็กที่จมน้ำอุ้มพาดบ่าเพื่อรีบเอาน้ำออก
กรณีที่เด็กจมน้ำไม่หายใจ ให้ช่วยด้วยการ
เป่าปาก อย่าจับเด็กอุ้มพาดบ่า แล้วกระโดด
หรือวิ่งรอบสนามหรือวางบนกระแทะคว่ำ
แล้วรีบนำออก

อย่า ให้จัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัยสำหรับเด็ก

ในบ้านและรอบบ้าน เช่น เตาน้ำทิ้งทุกครั้ง
หลังใช้งาน หาฝาปิดตุ่ม/ถังน้ำ กันรั่ว
ล้อมรอบบ่อปลา/อ่างบัว ถมบ่อที่ไม่ได้ใช้

ในชุมชน เช่น สร้างรั้วล้อมรอบแหล่งน้ำ ติดป้ายคำเตือน
จัดให้มีอุปกรณ์ที่หาได้ง่าย (แกลลอนเปล่า ไม้)

สำหรับการช่วยเหลือ
ไว้บริเวณแหล่งน้ำเสี่ยง

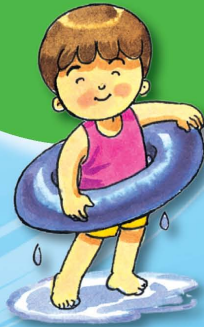
โยนวัสดุที่ลอยน้ำได้หลายๆ ชิ้น ให้คนที่กำลังจมน้ำ

โยนวัสดุที่ลอยน้ำได้ เช่น ขวดน้ำพลาสติกเปล่า ถังแกลอนเปล่า ลูกมะพร้าวแห้ง หรือเชือก ไปให้คนที่กำลังจะจมน้ำหลายๆ ชิ้น

ยื่นวัสดุที่หาง่ายและใกล้ตัวให้คนที่กำลังจมน้ำ

ยื่นวัสดุที่หาง่ายและใกล้ตัว เช่น กิ่งไม้ กางเกง เสื้อ ให้คนที่กำลังจะจมน้ำจับแล้วดึงเข้ามา

วัคซีนป้องกันเด็กจมน้ำคืออะไร

วัคซีนป้องกันเด็กจมน้ำคือ การเรียนหลักสูตรว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอด (Survival Swimming Curriculum) ซึ่งเป็นหลักสูตรขั้นพื้นฐานที่ควรเรียนก่อนการเรียนว่ายน้ำในหลักสูตรทั่วไป โดยเน้นสอนให้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยทางน้ำ สามารถเอาชีวิตรอดได้เมื่อตกน้ำและรู้วิธีการช่วยเหลือคนตกน้ำในเบื้องต้น

การเอาชีวิตรอดเมื่อตกน้ำ

ลอยตัวเปล่า

ลอยตัวโดยใช้อุปกรณ์ช่วย (ขวดน้ำดื่มพลาสติก รองเท้าฟองน้ำ)

การช่วยเหลือเบื้องต้น

โยนขวดน้ำพลาสติกเปล่า

ยื่นไม้

แหล่งเรียนรู้หลักสูตรว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอด (Survival Swimming Curriculum)

หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	ชื่อผู้ติดต่อ
สมาคมเพื่อช่วยชีวิตทางน้ำ (กทม.)	08 1286 6864	พันเอกอดิศักดิ์ สุวรรณประกร
โรงเรียนเพลินพัฒนา (กทม.)	0 2885 2670-5	นางสาวทัศนีย์ คุ้มชื่น
โรงเรียนนครนาราชบุรี (ราชบุรี)	0 3233 7154	นายอนุชิต เย็นนะสา นายธวัชชัย ปันสัน นายต๋นัย อัยราห้อย นายวีระพล ตะกรุดทอง นางวันเพ็ญ บุตรน้ำเพชร
โรงเรียนอนุบาลราชบุรี (ราชบุรี)	0 3233 7240	นายศิรี ภู่งค์ นายต๋นสรณ์ อุ่นสมพงษ์ นายกฤษณ์ ธีชญะรักษ์ สิบทรีประกาส เปล่งเต็ม นายสมพงษ์ พจนประทุม
โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ (ราชบุรี)	0 3233 2039	นายวิรัช นพแก้ว นางยุพเยาว์ จันทร์เจิม นางฉัฐพร เอี่ยมละมัย นายสมเกียรติ กลิ่นหวล นายกิตติ ศรีสวรรณ
ชมรมกีฬาว่ายน้ำจังหวัดราชบุรี (ราชบุรี)	0 3239 1021 ต่อ 52281	จ.ส.อ.สหัสชัย วรภักดิ์ จ.ส.อ.สมใจ หอมยก น.ส.ฉัฐษา เพียรประสบลัญ น.ส.นันทนัย แล่นมา น.ส.พัชราภา ไชยรักษ์
โรงเรียนเมืองสิงขรวิทยา (สุรินทร์)	0 4457 6080	นางลำพันธ์ แก้วใหญ่
โรงเรียนสำโรงทาบวิทยา (สุรินทร์)	0 4456 9300	นายสุทนต์ แทนดี
โรงเรียนมหิศรวิทยา (สุรินทร์)	0 4471 3135	นายอำพล รตธรรมกุล
โรงเรียนเมืองสุรินทร์ (สุรินทร์)	0 4451 1192	นายณรงค์ศักดิ์ นัมวันดี
โรงเรียนบ้านคู (สุรินทร์)	0 4459 0182	นายสกลาพร ศรีวรรณ
โรงเรียนบ้านหนองบัวบาน (สุรินทร์)	0 4459 0130	ว่าที่ร.ต.บรรจง มั่นละาะ

หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	ชื่อผู้ติดต่อ
โรงเรียนบ้านนาหวาน (สุรินทร์)	0 4459 0146	นายอาทิตย์ พรหมดวง
โรงเรียนชุมพลวิทยาสรรค์ (สุรินทร์)	0 4459 6094	นายวิทยา บุตรอินทร์
โรงเรียนสังขะ (สุรินทร์)	0 4457 1126	นายสุเทพ เกิดสงมณี
	0 4457 1662	นายอนุพงษ์ มูรณ์เจริญ นายชยุตพงศ์ สามีตร
โรงเรียนโชคเพชรพิทยาศาสตร์ (สุรินทร์)	0 4471 2054	น.ส.พยอม วันแก้ว
	0 4459 0339	
การกีฬาแห่งประเทศไทยจังหวัดสุรินทร์	0 4451 8150	นายนิศาล แสงงาม
	0 4451 4656	
โรงเรียนปราสาทศึกษาคาร (สุรินทร์)	0 4455 1332	นายเกรียงศักดิ์ จิตต์หาญ
โรงเรียนนิคมสร้างตนเองปราสาท (สุรินทร์)	0 4459 0201	นายจรงค์ษ์ อิวประโคน
โรงเรียนวัดเขาขุนพนม (นครศรีธรรมราช)	0 7533 8424	นายมนตรี โสหารถ
		นายไพโรจน์ ลักษณะปิยะ
โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา (นครศรีธรรมราช)	0 7535 6565	นายสุกิต ฐนศรีจันทร์
โรงเรียนจรัสสิริวิทยา (นครศรีธรรมราช)	0 7535 6081	นายจิระ โภคไทยกานนท์
โรงเรียนเข็ญใหญ่ (นครศรีธรรมราช)	0 7538 6176	นายเจษฎา เล็กสุทธ์
โรงเรียนทุ่งสง (นครศรีธรรมราช)	0 7577 3000-1	นายยุทธนา แก้วเล่น
		นายสรศักดิ์ โปฏกรัตน์
โรงเรียนร่อนนิบูลย์เกียรติสุทราทิวัฒน์ (นครศรีธรรมราช)	0 7544 9104	น.ส.อรุณีย์ วงษ์ศรีปาน
กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข (นนทบุรี)	0 2590 6112-3	นายสุพจน์ บุญจันทร์
สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเพชรบูรณ์	0 5673 7090-1	น.ส.เดือนเต็ม พาณิชจร
		นายอนุรักษ์ แสงจันทร์ นายธีรศักดิ์ อุ่นละชัย นายชัยรัตน์ มะลีหา นายคารม แก้วโภคิน นายสมภพ ยี่งยง นายวีระชาติ ส้มอุปฮาด นายฉิวิวรรณ แซ่หยาง นายทวีศักดิ์ อุ่นจันทร์
สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตสุโขทัย	0 5565 1091-3	นายมานะ กุหล่า
องค์การบริหารส่วนตำบลโกรกลาง (สุโขทัย)	0 5565 7087	นายเอกรพงษ์ หล่อทอง

รู้เท่าทันป้องกันเด็กจมน้ำ

อย่าว่ายน้ำคนเดียว (ควรไปกับผู้ใหญ่เท่านั้น)

อย่ากระโดดลงไปช่วย

อย่าปล่อยให้เด็กอยู่ใกล้แหล่งน้ำตามลำพัง

อย่าจับเด็กที่จมน้ำอุ้มพาดบ่าเพื่อรื้อเอาน้ำออก

อยากให้ตะโพนเรียกให้ผู้ใหญ่มาช่วย

อยากให้เด็กทุกคนได้รับวัคซีนป้องกันเด็กจมน้ำ

อยากให้จัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัยสำหรับเด็ก

โยนวัสดุที่ลอยน้ำได้หลายๆ ชิ้น ให้คนที่กำลังจมน้ำ

ยื่นวัสดุที่หาง่ายและใกล้ตัวให้คนที่กำลังจมน้ำ

ช่วยด้วยยยย
คนตกน้ำ!!!!!!

